

ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ОЗЕЛЕНЕННЯ М. ВИШНЕВЕ

*О.В. Зібцева, кандидат сільськогосподарських наук
О.С. Півнюк, студентка магістратури*

Досліджено систему озеленення м. Вишневе Київської області. Визначено забезпеченість зеленими насадженнями загального користування.

Система зелених насаджень, зона, сквер.

Актуальність теми досліджень зумовлена тим, що система озеленення міста створює ті умови для населення, які забезпечують високий рівень життя. Вона здатна значно поліпшити екологічний стан і зовнішній вигляд міста, створити більш комфортні мікрокліматичні, санітарно-гігієнічні та естетичні умови [1]. Наразі постала необхідність системного розв'язання проблеми благоустрою та озеленення міст.

Порівняно із крупними містами малі міста вирізняються спрощеною системою озеленення, часто – відсутністю позаміського озеленення (або його ігноруванням), нижчими нормативними показниками і наразі відсутністю даних щодо інвентаризації зелених насаджень.

Об'єкт дослідження – система зелених насаджень міста Вишневе – малого міста з населенням 35,5 тис. осіб, яке є промислово-транспортним центром у складі Київської агломерації.

Місто Вишневе, засноване у 1887 р., розташоване на південний захід від м. Київ, у 1,5–2,0 км від кільцевої дороги, у Києво-Святошинському районі. Територіально місто розташоване на межі двох фізико-географічних зон, що умовно розмежовуються по лінії залізниці Київ–Фастів, яка розподіляє місто на дві частини. Близько 80 % території належить до Києво-Бородянського фізико-географічного району Полісся, а південна частина міста межує з Обухівсько-Васильківським фізико-географічним районом Лісостепу. Рельєф території рівнинний, слабо хвилястий, загальний ухил території простежується у північно-східному напрямку. Чинник морфології рельєфу у планувальній організації території міста має обмежено-естетичне значення.

Мета дослідження – вивчити систему озеленення Вишневого, оцінити забезпеченість міста зеленими насадженнями загального користування.

Матеріали та методика дослідження. Система озеленення міста вивчалася за літературними та інтернет-джерелами, картографічними матеріалами, даними перспективного плану розвитку міста, форми 6-зем. Польові роботи містили фотообстеження, вибірккову інвентаризацію насаджень. За загальноприйнятими методиками розраховувалася забезпе-

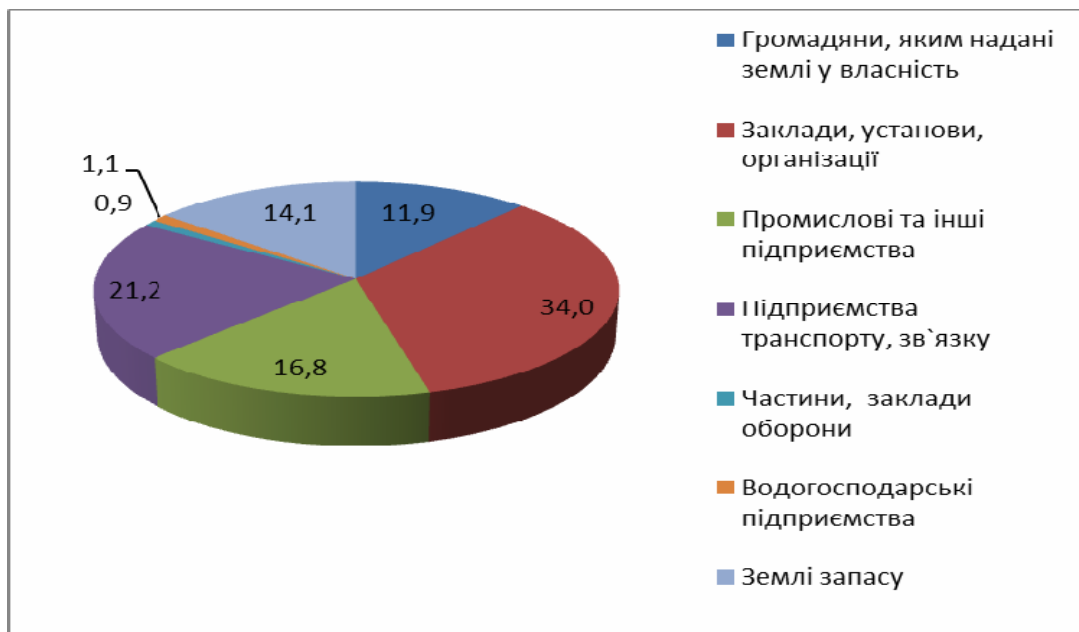
ність зеленими насадженнями та оцінювався рівень озеленення міста, який характеризує гігієнічну ефективність системи озеленення.

Результати дослідження. В існуючій планувальній структурі Вишневого досить чітко виділені такі функціональні зони: сельбищна, виробнича та зовнішнього транспорту, а також зона зелених насаджень, яка об'єднує всі функціональні зони міста.

Сельбищна зона, розділена залізницею на північний і південний житлові райони, є зоною розміщення житлової забудови, громадських центрів, об'єктів культурно-побутового обслуговування, зелених насаджень та вулиць. Її площа становить майже 200 га (30 % міської території), а проектна на перспективу становитиме близько 380 га, з яких 78 га будуть розташовані поза межами міста у північно-східному напрямку.

Виробнича – зона розміщення промислових підприємств, комунально-складських об'єктів, будівельних організацій, автотранспортних підприємств, споруд інженерної інфраструктури. Територія виробничої зони становить близько 270 га (40 % міської території) і є найбільшою функціональною зоною міста. Представлена трьома промисловими вузлами: «Жуляни–1», «Жуляни–2», «Петрівське» та двома кварталами у центральній частині міста, які у перспективі підлягатимуть реконструкції під сельбищне освоєння.

Загальна площа міських земель становить 669,6 га. Заклади, установи, організації – 227,4 га (34,0 %). Підприємства та організації транспорту і зв'язку – 141,9 га (21,2 %). Промислові та інші підприємства – 112,7 га (16,8 %). Землі запасу становлять 94,5 га (14,1 %, див. рис.).

Розподіл земельного фонду м. Вишневе за землекористувачами, %

Під одно-двоповерховою забудовою перебуває 8,4 га міських земель, під триповерховою і більше – 57,8 га. Багатоквартирний житловий фонд міста представлений переважно 5–9-поверховими будинками. Квартали житлової забудови розташовані на площі 121,2 га (18,1 %).

Площа сільськогосподарських земель на території міста становить 39,3 га, забудованих земель – 608,4 га, у тому числі таких, що використовуються для відпочинку населення – 85,1 га. З них 34,0 га припадає на вулиці і площі, а 9,3 га – на кладовища. Площа зелених насаджень загального користування, які є основою системи озеленення міста, становить 15,3 га. На території міста є парк, який перебуває у стадії формування і нині йому належить площа лише 0,7 га, а у перспективі він матиме площу 9,4 га та невеликі сквери площею до 1,0 га. Зокрема, сквер при в'їзді до міста з боку Києва площею 0,9 га; сквер у північній частині міста (між вулицями Святошинською та Київською) площею 1,0 га; сквер по вулиці Жовтневій (біля стадіону) площею 0,7 га; сквер меморіального комплексу площею 1,0 га. Є поодинокі невеликі сквери у житловій забудові площею 0,5 га. Парк та сквери міста мають переважно геометричне (регулярне) розпланування території і поєднують функції територій короткочасного відпочинку та транзитних зон.

Деревно-кущова рослинність, яка найчастіше трапляється у місті, представлена такими видами, як *Tilia cordata* Mill., *Populus pyramidalis* Roz., *Acer platanoides* L., *Betula pendula* Roth., *Aesculus hippocastanum* L., *Sorbus aucuparia* L., *Picea abies* L., *Spiraea vanhouttei* Zab. Переважають деревні насадження віком від 40 років та старші, які перебувають у добромому та задовільному стані. За даними обстеження 12 вулиць міста, 0,4 % дерев уражені омелою (зокрема по вул. Київській та Червоноармійській); 1,1 % дерев потребують видалення.

За нашими підрахунками, забезпеченість населення озеленими територіями загального користування становить близько 4,3 м² на одного мешканця міста, або майже вдвічі нижче нормативного показника для населених пунктів з населенням до 50 тис. осіб (9 м² на одного жителя, враховуючи транспортне призначення міста). Забезпеченість населення міста озеленими територіями загального користування становить майже 55 % від нормативних показників.

У місті є зелені насадження обмеженого користування – озеленені квартали багатоквартирної забудови та присадибні ділянки, поодинокі зелені насадження у промисловій зоні міста. Зелені насадження спеціального призначення представлені переважно санітарно-захисними насадженнями вздовж залізниці.

Перспективним планом розвитку міста передбачено її подальше формування завдяки створенню парково-розважальної зони у північній частині міста, паркової зони – у центральній частині, озелених територій загального користування у складі забудови – у центральній частині міста на місці кварталів, що заплановано реконструювати, а також завдяки створенню нових парків у районах нової житлової забудови у східній частині міста. Передбачено озеленення вулиць і територій громадської забудови, організацію зелених пішохідних зв'язків. Отже, єдина система зелених насаджень, – своєрідний зелений каркас міста – створить комфортні умови проживання населення.

Висновки

Дослідження свідчать, що ситуація у системі озеленення територій міста досить складна. Розвиток озелених територій нині не є пріоритетним напрямом. Зелені насадження загального користування розташовані на території міста нерівномірно й сконцентровані переважно у сельбищній зоні. Площа насаджень загального користування становить 15,3 га, забезпеченість зеленими насадженнями – на рівні 4,3 м² на одного мешканця, що вдвічі нижче нормативного значення.

Найпоширенішими видами у міських насадженнях міста є *Tilia cordata*, *Acer platanoides*, *Aesculus hippocastanum*, тобто звичні найадаптованіші до міських умов зростання деревні види. Стан насаджень загального користування переважно добрий. Для підвищення рівня озеленення території міста пропонується створити новий парковий масив завдяки землям запасу, що узгоджується із перспективним планом розвитку міста.

Список літератури

1. Герасимчук З.В. Перспективи озеленення у контексті збалансованого розвитку території України / З.В. Герасимчук // Научно-технический сборник: Коммунальное хозяйство городов. – 2009. – № 86. – С. 440–444.

Исследована система озеленения г. Вишневое Киевской области. Определена обеспеченность зелеными насаждениями общего пользования.

Система зеленых насаждений, зона, сквер.

Urban green system of Vyshneve town, Kiev oblast was researched. Presence and availability of urban green spaces for public use was determined.

Green spaces system, zone, garden.

УДК 582.46

ВПЛИВ СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ НА СХОЖІСТЬ НАСІННЯ ТА УКОРІНЕННЯ ЖИВЦІВ ГІНКГО ДВОЛОПАТЕВОГО (*GINKGO BILOBA* L.)

***І.В. Іванюк, кандидат сільськогосподарських наук
М.О. Завадська, студентка***

*Досліджено вплив стимуляторів росту на схожість насіння та коренеутворення у живців гінкго дволопатевого в умовах відкритого і закритого ґрунту. Проаналізовано збереженість сіянців і живців протягом вегетаційного періоду. Наведено рекомендації щодо розмноження *Ginkgo biloba* L.*

Гінкго дволопатево, стимулятор коренеутворення, насінне-ве розмноження, вегетативне розмноження.